

Z NOVIMI VODSTVI

osnovnih organizacij SZDL

v novo leto

Lahko trdimo, da so bile volitve vodstev osnovnih organizacij SZDL v nedeljo, 6. decembra splošna manifestacija članstva za uresničitev socialističnih načel.

Vse priprave za volitve so zadovoljivo potekale in so se zadnji mesec tudi tiste organizacije, ki do sedaj nimajo veliko pokazati o svojem delu, prav resno pripravile na volitve. Na predvolivnih zborovanjih smo opazili, da je bila, razen nekaj primerov, udeležba boljša, kot na zadnjih zborih volivcev. Da so bila predvolivna zborovanja uspešna, je dokaz to, da so bili izbrani dobri kandidati za nova vodstva in je tudi socialni sestav novih vodstev zadovoljiv.

Tako je posebna komisija, ki je ocenjevala tekmovanje osnovnih organizacij, imela težko delo, ker je med dobrimi res težko izbrati najboljšega in je za prvih 5 mest veliko resnih kandidatov.

Končni izid volitev je naslednji:

	članov volilo	SZDL	zaključeno ob uri
I. kvart	539	500	17.45
II. kvart	509	479	19.00
III. kvart	579	535	15.00
IV. kvart	409	374	18.00
V. kvart	715	693	
VI. kvart	627	580	17.00
Brezje pri Trziču	155	138	15.30
Leše	196	189	11.45
Kovor	505	445	14.45
Križe	322	306	18.00
Rečnice-Breg	186	168	17.30
Sebenje	199	188	11.30
Žiganc vas	163	159	11.30
Gozd	38	33	6.20
Senično	154	147	11.00
Slap-Dolina	191	157	18.00
Lom pod			
Storžičem	282	256	18.00
Jelendol	153	134	15.20
Podljubelj	348	346	12.40
Pristava	336	324	12.00

Vseh članov SZDL je 6606, volilo pa jih je 6146 ali 93 odstotkov; opravičeno odsotnih je bilo 372 ali 5,6 odstotka, neopravičeno pa 88 ali 1,4 odstotka.

Volivcev vpisanih v splošnem volivnem imeniku pri občinskem ljudskem odboru je 7191, članov

SZDL 6606 — torej je razlika 505 ali 8 odstotkov.

Od vpisanih volivcev v splošnem volivnem imeniku je 92 odstotkov članov SZDL in se je od leta 1958 članstvo povečalo za 1097 članov ali za 15 odstotkov.

Iz podatkov je razvidno, da so člani SZDL potrdili enotnost delovnega ljudstva in odločili, kdo naj bo v vodstvu njihovih organizacij.

Novoizvoljenim čestitamo k izvolitvi in želimo uspehov pri njihovem delu.

Iz sekretariata
Občinskega odbora SZDL

91-letna Ana Permozar iz Žigancja vasi je še vedno čila in zdrava in pride na vsake volitve (Foto: Lotrič)

Naši odlikovanci

Ob Dnevu republike je predsednik maršal Tito odlikoval več naših zaslužnih državljanov. Med številnimi odlikovanci je tudi 10 Trzičanov. Tovariši Jože Cene, Janez Kališnik in Jože Čarman so bili odlikovani z redom dela III. stopnje; Franc Dobrin, Leopold Hacc, Rok Hladnik, Milka Hrvatin, Jože Meglič, Janez Omejc in Vinko Vajthausar pa z medaljo dela.

Vsem našim odlikovancem čestitamo in jim želimo še večjih uspehov pri nadaljnjem delu.

Naš razgovor

Najstarejšemu odlikovancu, Janezu Kališniku, uslužbencu BPT smo postavili nekaj vprašanj.

Koliko let ste že zaposleni?

Delam 51 let, od tega 40 let neprekinjeno v BPT, prej pa sem bil v Celovcu in se udeležil I. svetovne vojne.

Na katerih delovnih mestih pa ste bili zaposleni?

Vseh 40 let mojega službovanja v BPT sem na enem delovnem mestu, in sicer v ekspeditu.

Kaj ste opazili, ko je prešla tovarna iz rok lastnika v roke delavcem?

Delavci so sedaj veliko bolj prosti in svobodni kot nekdaj. Opaziti je veliko večji delovni

polet, saj delavci vedo, da delajo le za sebe in skupnost.

Ste že kdaj dobili visoka priznanja za dolgoletno marljivo delo?

Že 1950 sem bil odlikovan z medaljo dela in mislim, da sem edini Trzičan, ki je bil po vojni dvakrat odlikovan s tako visokimi odlikovanji.

Zakaj pa še ne marate v pokoj?

Čeprav sem star že 72 let, še vedno lahko opravljam svoj posel, in to z veseljem. V pokoj ne grem rad predvsem zato, ker mi bo brez dela precej dolgčas. V podjetju bom ostal še do 6. junija 1960, do moje polne 40-letnice dela v BPT, potem pa bom zares odšel v zaslužni pokoj.

Vsem svojim naročnikom, sodelavcem in bralcem želita srečno in uspehov polno

novo leto

upravni in uredniški obbor
TRŽIŠKEGA VESTNIKA

Delo Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev

Ceprav je šele letos prišlo do prave združitve rezervnih oficirjev in podoficirjev po beograjskem kongresu, smo v Trziču že prej gojili tesno povezavo rezervnega komandnega kadra.

V okviru letošnjih proslav 40-letnice Komunistične Partije Jugoslavije smo vodili v Trziču vse priprave za prireditve »Po stezah partizanske Jelovice« in se te v prav častnem številu udeležili.

Tekmovali smo v streljanju z malokalibrsko puško na Jesenicah in v Križah na Gorenjskem ter dosegli priznanja prvega in drugega mesta.

.....samo za razstavljanje fotografij iz življenja v JLA in našega zgodovinskega političnega dogajanja, kakor tudi fotografij s potovanj našega vrhovnega komandanta maršala Tita. Izmenjave vršimo na štirinajst dni ali tri tedne. Nikdar ne pozabimo tudi spominov naših praznikov, naših pomembnih dni in dni, ki so važni za sodobno človeštvo.

Vse naši člani so naročeni na Glasnik ZROP, propagiramo pa tudi ostale vojne časopise.

V mesecu decembru in januarju bomo imeli pet strogo obveznih predavanj iz sodobne tematike. Razpored teh predavanj smo dali v društveno izložbeno okno.

ACo

In kaj boste počeli potem?

Delat! Tudi v pokoju ne mislim mirovati; prevzel bom kakšno honorarno delo. Človek se mora gibati in tudi umsko delati, če ne prehitro pride čas...

VE

Mladinske delovne brigade

pomembna stran v zgodovini jugoslovanskega mladinskega gibanja

Ze v začetku leta 1942 so bile ustanovljene v posameznih krajih mladinske delovne brigade. Na osvobojenih ozemljih je bila mladina glavni nosilec delovne aktivnosti, ki je bila neprecenljivega pomena za preskrbo naše vojske. Obdelovala je zapuščena zemljišča, organizirala množične skupine za hitro obdelovanje polj in spravljane pridelkov, da ni dobil sovražnik nič v roke. Odstranjevala je ruševine in gradila začasna stanovanja. Brigade so bile ena izmed največjih organizacij mladine v zaledju.

Številni so primeri požrtvovanja in nesebičnega dela mladine, ki je bila zmerom tam, kjer je bilo najzahtevnejše in najtežje. Pozabljene so številne akcije, ki so, vzeto v celoti, spremenile vso našo domovino v veliko gradbišče. Kljub temu pa so nekatere izmed njih ostale po svojem obsegu in požrtvovalnosti mladine nepozabne in pomenijo del zgodovine jugoslovanske mladine.

Statistika ni mogla zajeti vsega poleta, izraženega v številkah, delovnih urah in dnevih. Vse to je zelo povečalo ugled mladine med našim ljudstvom.

»Obracam se nate, mladina, da boš nosilec delovnega navdušenja, da boš primer vztrajnosti in samopožrtvovanja pri izgradnji naše domovine, pri premagovanju kmetijskih težav, ki je sestavni del tistega velikega boja na bojnem polju, v katerem so umirali tisoči jugoslovanskih mladincev in mladink, da bi bilo drugim bolje. Naj tvoj mladinski polet in navdušenje najdeti svoje mesto v prvih vrstah ustvarjalnega dela.« (Tito)

Od leta 1946 do 1952 je sodelovalo v dvomesečnih izmenah 1.020.300 naših deklet in fantov, ki so opravili približno 60 mili-

jonov prostovoljnih delovnih dni. Zastave mladinskih delovnih brigad so vihrale povsod tam, kjer je bilo treba v kratkem času zgraditi progo ali cesto, sezidati tovarno ali postaviti hidrocentralo.

»Mirne duše lahko rečem, da je imela vloga naše mladine pri obnovi domovine tudi v prvih letih graditve bazične industrije odločujoč pomen pri obvladovanju naših ekonomskih težav v tistem času.« (Tito)

Tradicije mladinskih delovnih brigad se nadaljujejo, za nove generacije, ki šele prihajajo, je treba ohraniti spomin tudi na razmere, v katerih so ustvarjali njihovi predniki velika dela. To je bila herojska doba, ko je vizija lepše bodočnosti pogosto nadomestila slabo obleko in obutev; slaba prehrana in pomanjkanje orodja niso bili ovira za rušenje visokih norm in dograditev objektov pred dano obljubo.

Pri gradnji mladinske proge Brčko — Banovići je sodelovalo 62.268 mladincev in mladink, ki so v šestih mesecih zgradili progo, dolgo 90 kilometrov.

Mladinska proga Brčko — Banovići je bila samo prvi semester velike življenjske šole, skozi katero gredo vsako leto tisoči mladink in mladincev.

Že 17. novembra — dvanajst dni — pred izpolnitvijo dane obljube je 217.234 mladink in mladincev dokončalo progo Samac — Sarajevo, dolgo 242 kilometrov (začeli so 1. aprila 1947).

Naslednja velika delovna akcija je bila izgradnja avtomobilske ceste »Bratstvo — enotnost« od Beograda do Zagreba.

Prva brigada je začela z delom 1. aprila 1948. leta, a tri leta kasneje, 30. julija 1950, je bila izročena prometu moderna, 9 m

široka, betonsko-asfaltna cesta, dolga 381 kilometrov in 672 metrov. Za to gigantsko dejanje je bilo potrebnih precej delovnih rok. Pri gradnji avtomobilske ceste Beograd — Zagreb je sodelovalo 319.155 graditeljev, ki so vgradili 17.660.187 kubičnih metrov zemlje, humuzirali 3.056.000 kvadratnih metrov površin, položili 507 kilometrov pomožnega normalnega tira ter prepeljali približno 600.000 vagonov različnega gradiva.

Poleg tega je bilo zgrajenih še osem prog. Velik pomen je imelo sodelovanje mladincev pri gradnji mladinskih objektov. Mladina je prispevala precej tudi k elektrifikaciji domovine; za razvoj in napredek kmetijstva pa so velikega pomena melioracija in objekti, ki jih je zgradila mladina. Mladinske delovne brigade so zgradile študentsko naselje v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

Od 1953. do 1957. leta je bilo približno 18.590 krajevnih mladinskih delovnih brigad, ki se jih je udeležilo 1.070.000 mladincev in mladink.

Na VI. kongresu Ljudske mladine Jugoslavije 1958. leta je tovariš Tito med drugim dejal: »Sedaj vam dajemo kot nalogo izgradnjo avtomobilske ceste »Bratstvo — enotnost« od Ljubljane do Djevdelije. Mladinska cesta od Ljubljane do Zagreba mora biti končana do 29. novembra tega leta.« Na avtomobilski cesti med Ljubljano in Zagrebom, dolgi 79 kilometrov, je 54.000 mladink in mladincev ter delavcev 16 gradbenih podjetij razprostrlo asfaltno in betonsko preprogo ter z njo povežalo ti dve mesti.

Mladinske delovne brigade na avtomobilski cesti Ljubljana — Zagreb so pokazale, da tudi sedanje generacije po svojem poletu in navdušenju ne zacostajojo za slavnimi, prejšnjimi delovnimi akcijami. Mladinske delovne brigade so dragocena življenjska šola, v kateri so se mlade generacije naučile tovarštva, ljubezni do dela in vdanosti svoji socialistični domovini.

Hazim Hadžiomerović

Mladina v Križah

je tudi proslavila Dan republike

28. novembra so se zbrali v kriški dvorani TD »Partizan« mladinci in pionirji. Tega dne so bili sprejeti novi pionirji, ki so dobili od občinskega komiteja SZDL in telovadnega društva »Partizan« Križe zelo lep pionirski prapor, ki sta ga jim izročila v imenu SZDL tov. Lovro Cerar in imenu TD »Partizana« Križe pa tov. Kristijan Kokalj.

Ob tej priložnosti so bili sprejeti tudi novi člani v mladinsko organizacijo in to učenci višjih razredov osnovne šole v Križah ter mladinci, ki so že zapustili šolo in so sedaj v raznih poklicih. Vse praznovanje je bilo v

zelo prazničnem razpoloženju. Pionirji in mladinci so svečanost poživili z lepim telovadnim sporedom, še najbolj pa so navdušili občinstvo naši najmlajši cicibani s svojo telovadno točko. Pripadniki JLA so s puškami simbolično prikazali življenje naše armade. Po proslavi so imeli mladinci v šoli majhno zakusko in so ob prijetni glasbi veselo zarajali. Videti je bilo, da jim je taka zabava všeč in da bi bila večkrat potrebna.

Kriški mladinci bodo še dolgo imeli ta svoj praznik v lepem spominu.

Peter Tribušon

Mladina Podljubelja v NOB

(Nadaljevanje)

Zdi se mi vredno omeniti akcijo, ki smo jo izvedli proti koncu 1944. leta. Sodelovali so pionirji: Ivan Srečnik, Pavel Ahačič, Janko Tribušon, mladinec Andrej Ahačič in jaz. Namen akcije je bil požagati telefonske drogovce med Ankeletom in Švelčevo žago. Na delo smo se odpravili takoj po nastopu mraka. Pionirje smo postavili na stražo, s Pavlom pa sva začela žagati drogovce. Trije so že padli, ko sva hotela načeti četrtega, so pionirji dali znak: nemška patrolja! Bila je precejšnja tema, pa so pionirji zagledali patroljo šele, ko se jim je že čisto približala. Nemci so nas opazili ter začeli streljati. V nekaj skokih smo bili pri Mošeniku, ga prebredli in skočili v gozd. Vsi smo odnesli zdravo kožo.

Švabi so nas večkrat zaustavljali in pregledovali, da bi našli pri nas kake letake in podobno.

Tovarišici Nataši se je to enkrat zgodilo minuto za tem, ko je odvrгла zadnji partizanski letak. V vsej tej resnosti položaja pa je bilo tudi nekaj komike. Posebno tovarišica Vasilija je znala vnesti v to vrsto »posla« precej humorja. Ne samo, da je skrila partizansko literaturo, ki jo je takrat nosila, temveč je hotela dati radovednemu zelencu dobro lekcijo. Partizanski material je zavila v umazane cunjke ter vse skupaj dala v nahrbtnik, povrh teh cunj pa je naložila precejšen kup plenice, polnih z dojenčkovu zapuščino... Ko je Nemec začel brskati po nahrbtniku je takoj imel umazane in smrdljive roke. Zaklel je in pustil, da je odšla naprej. Vasilija pravi, da ji od tlej šentanska švabarija ni več brskala po nahrbtniku.

Posebno iznajdljivost in priselnost pa je pokazala tovarišica Vasilija ob koncu 1944. leta, ko

je iz St. Weit an der Glan (Koroška) pretihotapila v Podljubelj in od tod v Martin vrh kovček z obleko in orožjem, namenjen njenemu bratu v partizanih. Odločilna scena se je odigrala v vlakcu pred Jesenicami. Nasproti Vasiliji sedi nemški podoficir. Nagovarja jo in ji dvori. Ona ga, razumljivo, odbija. V kupe stopi nemška gestapovska kontrola. Pregledajo vse, seveda tudi kovčke. Toda v njen kovček ne smejo pogledati, ker bi bil to zanj konec! Prej preden pride gestapovec do nje, se vrže presenečenemu podoficirju v objem. To je bilo dovolj! Šli so mimo nje in njenega kovčka! Potem pa je Švaba še nekaj časa nosil po postaji na Jesenicah tisti kovček z orožjem, ki je bil za partizane.

Leta 1943 in 1944 sem hodil s Kušarjevim Milanom v meščansko šolo v Trzinu. Milan je bil zelo dober in našemu pokretu predan mladinec. Takrat smo morali vsak mesec prinesiti v šolo določeno količino kosti, papirja in starih cunj za nemško industrijo. Evidenco o tem je moral voditi Milan. Njegova evidenca pa je bila taka, da je bilo na papirju veliko, v skladišču pa malo surovin. S tem

je bil v precejšnji nevarnosti. Stanovala sva skupaj in sva iz šole domov hodila vedno skupaj. Zelo rada sva se obešala za kamione, ki so vozili material za ljubljanski predor. — Nekoč sva imela posebno srečo: obesila sva se na kamion, ki je vozil dinamit. Stražar je bil v kabini. Nad Švelčevo žago sva vrgla s kamiona vsak po en zaboj dinamita in skočila. Nihče naju ni opazil. Dinamit sva skrila pod neko skalo ob Mošeniku. Poleti 1944. leta je šla sva njegova družina v partizane in z njimi seveda tudi on.

Dobro smo imeli organizirano obveščevalno službo. — Gibanje sovražnih patrolj, oborožitev in število okupatorja, skice vplivnih postojank — vse te podatke smo posredovali partizanom. V ta namen je bila ustanovljena tudi stalna obveščevalna zveza, ki sem jo imel s krajevnim obveščevalcem Jožem Ahačičem (Užarjevim). Njemu sem med drugim izročil tudi skico utrdb koncentracijskega taborišča pod Ljubeljem. V obveščevalnem delu so sodelovali vsi skojevci in mladinci, ki so delali z nami ter so važne informacije tekale tudi mimo te zveze v partizane, kakor je pač nanesla priložnost in potreba.

Plaz se je utrgal

Tržič, dne 19. decembra. Velik zemeljski plaz, ki je začel drseti po pobočju proti Bistrici 9. decembra se je umiril. Umirili so se tudi ljudje, ki so videli v tej nesreči res pravo katastrofo. V soboto, 12. decembra so ustanovili štab, ki je poskrbel za vsa potrebna dela, da ni zemlja zajela struge Bistrice. Z nesebičnim delom so vojaki, gasilci in prostovoljci sproti delali Bistrici prosto pot, izkopal pa so tudi novo stransko strugo, po kateri bi tekla Bistrica, če bi staro strugo zasulo. Toda plaz, ki je v soboto in v nedeljo drsel več kot 1 m na uro, se je kmalu umiril, tako da so strokovnjaki lahko takoj izdelali načrt, kaj vse bo treba storiti. Štab, ki je skrbel za vsa dela, se je razšel in objavil poročilo, kaj vse je plaz porušil na svoji poti. Apnenica, 80 m ceste, Debevčeva in Jontesova hiša so popolnoma uničene. Na dveh mestih se je pretrgalo nizkonapetostno električno omrežje, na enem pa kabel za visoko napetost. Poškodovan je bil vodovod in so bili --

Zgornji Preski, delu Pristave in garnizon v Križah nekaj časa brez pitne vode. Vodovod so kmalu zasilno obnovili. Iz 11 hiš se je moralo izseliti 59 družin s 187 člani. V izpraznjene hiše se ljudje še ne bodo smeli vseliti, zato bodo pospešeno dogradili stanovanjske hiše in začeli graditi veliko 20-stanovanjsko hišo. Občinski sindikalni svet bo z denarjem, ki ga bodo prispevali vsi člani sindikatov, kupili tri montažne hišice, v katerih bodo dobile stanovanja najpotrebnejše družine.

Strokovne komisije pregledujejo teren. Plaz, ki je bil dolg 350 m, širok v srednjem delu 80 metrov in v spodnjem delu 180 metrov, bodo točno premerili in ugotovili, kako globoko je trdna plast, po kateri plaz drsi. Z buldozerji potiskajo material z zgornjega dela plazu proti spodnjemu, tako, da se bo pritisk zmanjšal in bo nevarnost, da bi plaz zopet začel hitro drseti, odstranjena. Dela na plazu je prevzelo gradbeno podjetje Projekt iz Kranja.

Porušena apnenica drsi proti Debevčevi hiši, ki se bo vsak čas zrušila
(Foto Črnelič)

V sklad za ponesrečene družine so prispevali že številni kolektivi iz občine in vse Slovenije, kakor tudi posamezniki. V kranjski in tržiški občini pa so

sindikalne organizacije organizirale zbiranje prostovoljnih prispevkov, da bi s tem denarjem čimprej zgradili potrebna stanovanja za ponesrečene družine.

nesreče • nesreče • nesreče • nesreče

H. M. in J. I. sta 10. julija trčila na ovinku pred vasjo Kovor. Motorist H. M. je bil teže telesno poškodovan in tudi na njegovem motorju je nastala materialna škoda. Nesrečo je zakrivil mopedist J. I. zaradi vinjenosti in neprevidne vožnje.

Na nepreglednem ovinku v Jendolu sta 4. avgusta trčila kolesar K. F. in voznik tovornega avtomobila J. A. Teže je bil poškodovan kolesar K. F., materialne škode ni bilo.

S. J. iz Kranja je na Cesti JLA, pred hišo št. 7, zdrsnil s ceste, ker mu je odpovedalo krmilo. Avto se je na srečo ustavil ob drevesu, če ne bi zletel 30 m globoko na Kolodvorsko cesto.

Franc Godnič iz Pivke pri Naklem je s tovornim avtomobilom zdrsnil v vasi Dolina s ceste v 6 in pol metra globok prepad v Bistrico. Nastala je

večja materialna škoda, telesnih poškodb na srečo ni bilo. Vzrok nesreče je vinjenost vožnje.

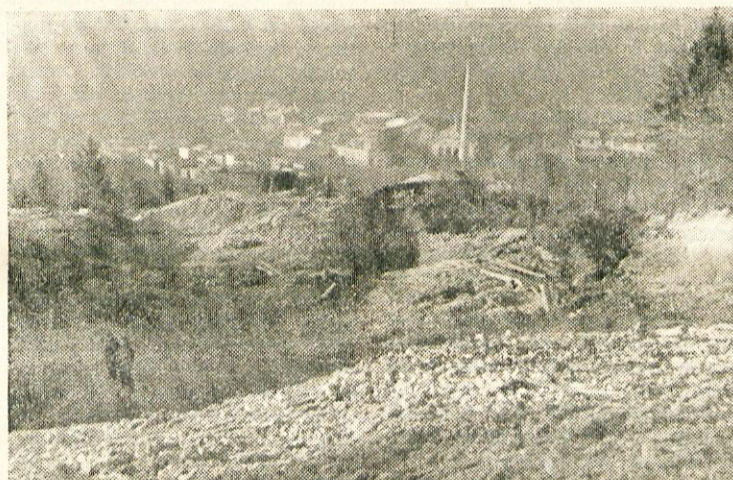
D. B. iz Podljubelja je 26. oktobra zaradi neprevidne vožnje trčil v občestni kamen. Telesnih poškodb ni bilo. Škoda je nastala le na osebnem avtomobilu.

V nedeljo, dne 6. decembra 1959 sta se na zavoju ceste III. reda »Pri Žegnanem studentcu« v vasi Brezje pri Tržiču ponesrečila z motornim kolesom Alojz A. in njegov sopotnik Vladimir K., oba iz Tržiča.

Pri padcu si je V. K. zlomil ključnico, A. A. ki je upravljal motorno kolo, pa je dobil lažje telesne poškodbe na obrazu.

Nezgode nista prijavila varnostnim uslužbencem, niti priznala, da je bil vzrok nezgode močna vinjenost, predvsem voznika A. A.

-okčers-

Plaz drsi v dolino...

(Foto Črnelič)

Ko že govorim o našem obveščevalnem delu, me zelo mika omeniti primer, kjer je bilo od pravočasne obvestitve odvisnih mnogo življenj. Pri nas (Podljubelj 31) so v podstrešni sobi koncem 1943. leta imeli partizani tehniko (tiskarno). V njej so delali trije partizani: Franjo, Zmago in Nande. Franjo in Zmago sta padla, Nande, Maks Drobež, pa je sedaj elektrotehnik v »Kemični tovarni Moste« v Ljubljani. Glavno zvezo s tehniko je imel tovariš Karel Kušar, ki je bil v ilegali in zaposlen na občini Podljubelj (takrat Sv. Ana). Nekega novembrskega večera je kakor večkrat, spet prišel k nam v »tehniko«, kakih 15 minut za njim pa se je prikradla k nam močna nemška patrolja, ki je štela kakih 15 mož. Postavili so zasede okrog hiše, pri večini vratih in vzhodju stopnic, ki so vodile v podstrešno sobo, kjer je bila tiskarna. V kuhinjo je stopil komandir patrolje in še nekaj drugih Nemcev. Mislili smo, da smo izdani, kmalu pa je bila ta bojazen odveč. Toda — izdali se bomo sami, kajti na podstrešju je tovariš Kušar, ki bo vsak čas prišel po stopnicah naravnost v naročje zasede. Oče se je prvi znašel v tem kočljivem položaju. V nemščini mi je rekel

(v nemščini zato, da Nemci ne bi kaj posumili), naj iz podstrešne sobe prinesem komandirju stol. Takoj sem skočil ponj (seveda v hipu sem doumel očetov namen), pri stopnicah pa sem nalezl na zasedo, ki je bila v temi. — »Wohin?« je bevsknil Švab. »Po stol za komandirja«, sem odgovoril in me je spustil naprej. Vrata »tehniko« pa sva hkrati odprla oba: Kušar in jaz, kajti tovariš Kušar se je ravno namenil, da bi odšel. Rekel sem

jim, kaj se dogaja. Vsi so se pripravili, za vsak primer, na boj in čakali... Prinesel sem stol komandirju. Šele čez dve uri so Švabi odšli.

Ko sem hodil na zveze, sem imel priložnost spoznati se z mladinci in skojevci iz drugih grup. Tu moram spomniti Ahačičeve (Završnikove), saj je vsa družina ves čas okupacije delala za nas. Toda okvir tega poročila me sili, da se držim le pri mladini. — Kdo ni poznal

opreznega in drznega ilegalnega kurirčka Petra (Završnikovega)? Potem sem še poznal skojevce: Mihaela in Francka Jež, mladince Franceljna in Tomaža Jež. — Mihael in Francka Jež sta 1944. leta odšla v partizane.

Imeli smo veliko pomoči pri drugi, neorganizirani mladini in pri ljudeh sploh. Brez njihovega sodelovanja ali pa vsaj simpatiziranja si ne moremo zamisliti našega dela.

AKCIJA NA MOST

Zgodbo bom napisal tako, kot mi jo je nekoč pripovedoval moj oče, ki se je boril kot partizan.

V začetku februarja 1944. leta, ko partizani še niso bili dobro oboroženi, so imeli nalogo za sabotažne akcije in uničenje sovražnika. Partizanska četa je štela 8 borcev s komandirjem Juretom. Sklenili so, da v zimski noči uničijo most na Bistrici pri Podbrezjah. Ob tem mostu je bil naseljen neki Nemec. Ta je prišel od drugod in je imel nalogo čuvati most ter preprečiti, da ga ne bi minirali partizani. Partizanska četa se tega ni ustrašila,

temveč so se priplazili do Nemca, ga hitro razorožili in tako so trije partizani dobili novo orožje in municijo.

Ob 23. uri so se priplazili do mostu še trije partizani z 20 litri bencina in raketno pištolo. Ti so postavili zasedo ob mostu, ostali pa so nosili iz vasi butare in z njimi obložili vse mostne opornike. Takoj na to so z gasilsko brizgalno obrizgali most z bencinom. Komandir Jure pa je z raketno pištolo zažgal most.

Nemški žandarji so takoj prišli do mostu, a bili so že pre-

pozni. Partizani so se umaknili proti Dobri. Prestrašeni nemški žandarji so začeli streljati in spuščati rakete za pomoč. Ko je most gorel, je bil tako velikanški ogenj, da je svetil partizanom, ki so hodili skozi gozd na Dobro. Do 5. ure zjutraj je bil most popolnoma požgan. Ves promet po tej cesti je bil ustavljen za mesec dni. Tako so partizani razoroževali in uničevali sovražnika.

Jakob Meglič,
učenec 3. razreda
osnovne šole, Leše

Prodali so milijon parov čevljev

25. novembra so prodali v prodajni organizaciji Peko milijonti par čevljev. Tako so dosegli letošnji plan blagovnega prometa v znesku 2 milijardi 400 milijonov dinarjev.

V podjetju upajo, da bodo do konca leta plan prodaje presegli najmanj za 8%.

Ob tako lepem uspehu tovarne sem obiskal tovariša direktorja Ivana Štucina, da bi mi povedal nekaj značilnosti iz gospodarskega življenja podjetja.

Tovarna Peko ima zelo široko prodajno mrežo (86 prodajal), ki oskrbuje potrošnike s kvaliteto obutvi. Ker pa doma izdelajo še premalo čevljev, prodajajo tudi čevlje iz tavnar v Novem mestu, Mirnu pri Gorici, Mariboru, Ljubljani in Trzinu. Ta podjetja izdelujejo čevlje predvsem v ročni proizvodnji in s temi izdelki popeljuje izbiro v Pekotovih trgovinah. Izdelki teh tavnar krijejo četrtino potreb, ostale tri četrtine pa krije tovarna Peko.

Letošnji plan je določal 833 tisoč parov čevljev, naredili jih bodo 900.000, prihodnje leto pa že 1.053.000 parov. Vsak delavec je izdelal lani 839 parov, letos 904, prihodnje leto pa bo izdelal že 1022 parov. Iz teh skupih števil se vidi, kako hitro raste delovna storilnost v podjetju. Tržiških čevljev pa ne poznajo le po vsej naši domovini, temveč tudi v Sovjetski zvezi, Poljski, ZDA, Angliji in drugod. Lani so v te dežele izvozili 35 tisoč parov, letos 71.000, v letu 1960 pa jih bodo 120.000 parov ali za 360.000 dolarjev.

Ker v starih prostorih niso mogli več naprej, so razširili in modernizirali tovarno. Dosedanji prostori, ki so bili zgrajeni za 200 delavcev in za proizvodnjo 700 parov čevljev dnevno, so postali že zdavnaj pretesni. V novi stavbi pa so tri moderne, po 64 m dolge hale, v katerih bo tehnološki proces čisto moderniziran. Tako bodo v stari tovarni izpopolnili izdelovanje zgornjih delov, medtem ko bodo v njem novega obrata le malenkostno povečali in to od sedanjosti stavbi predvsem stroji za podplatno izdelavo. Število zaposlenih pa se bo z obratovanjem njih 1020 na 1065 zaposlenih.

Dela na novem posloju so se zelo zavlekla. Rekonstrukcija bi morala biti končana že 1. januarja 1959 ne pa šele sedaj. Kup vzrokov je, ki so krivi za zavlekanje. Enkrat ni bilo dokončnih načrtov, drugič je manjkala opeke, potem cementa in stekla. Zavlekla se je tudi dobava radiatorjev in parnih kotlov. V novih tovarniških dvoranah bodo stali novi stroji iz Zahodne in Vzhodne Nemčije ter 28 domačih strojev, ki so jih naredili večinoma v lastni mehanični delavnici. V novih prostorih se bodo tudi delovni pogoji zelo izboljšali, saj bo vsak delavec imel dovolj prostora in se mu ne bo treba stiskati med stroji.

Na koncu pogovora sem vprašal tov. Štucina, kaj meni o uspehih Planike iz Kranja. (To podjetje je namreč letos že izdelalo več kot 1 milijon parov čevljev). Dejal je, da so ti uspehi prav razveseljivi in kažejo velik polet mladega kolektiva in strokovno usposobljenost delavcev. Vendar pa moramo vedeti, da v Planiki izdelujejo pre-

težno čevlje z vulkanizirano gumo, v Peko pa klasično obutev. Za izdelavo enega para klasičnih čevljev je potrebno dosti več časa, kot pa za en par vul-

kaniziranih čevljev. Tako v Planiki v istem času izdelajo dosti več čevljev kot v Peko. Danes pa ljudje vidijo uspehe le v številkah, ki pa niso vedno realni pokazatelji doseženih uspehov. Vendar pa še enkrat poudarjam, je dejal tov. direktor, da je uspeh Planike res velik in ga ne smemo omalovaževati. V Planiki se ne branijo strokovnjakov, ki prihajajo od drugod, v Peko pa imajo vedno preveč pomislekov do ljudi, ki bi prišli k nam iz drugih krajev. Ko bodo odpravili tudi ta predsojdek, bodo dosegli še boljše uspehe.

V. E.

Nagrajevanje po delovnem učinku

Priporočilo sindikatov, naj bi delovni kolektivi letos preusmerili način nagrajevanja delavcev od dosedanjega nagrajevanja po času na nagrajevanje po delu, po težavnosti in zahtevnosti dela in po doseženem delovnem in gospodarskem učinku, so kolektivi širom po državi začeli uvajati. Podatki o gibanjih v gospodarstvu v letošnjem letu nam zelo jasno govorijo, da so novi sistemi nagrajevanja, ki so jih li, dali že svoje prve uspehe: nekateri delovni kolektivi uvedli povečanje se obseg proizvodnje in produktivnost. Pričakovati je, da bodo gospodarski uspehi v bližnji prihodnosti še obsejnejši, ko bo prišla učinkovitost nagrajevanja po učinku v celoti do izraza. Delovni kolektivi so se letos resno lotili, bolj ali manj sistematično, uvajati sisteme nagrajevanja po delovnem učinku. Uvedli so številne nove oblike stimulacije, ki ustrezajo gospodarskim prilikam posameznih podjetij, uveljavili so zanimiva originalna merila dela ipd. Brez dvoma lahko ugotovimo, da so delovni kolektivi tak način nagrajevanja v celoti podprli. Preostali zagovorniki mezdno-administrativnega nagrajevanja so se pod pritiskom delavcev, ki hočejo biti nagrajeni po delovnem učinku, ki zahtevajo, da se delijo sredstva za osebne dohodke po delu, morali umakniti v ozadje.

Pri prehodu od nagrajevanja po kvalifikacijah in po času, na nagrajevanje po delu in po učinku je bilo potrebno med drugim urediti obračunske tarife tako, da so določene za delo, delovna mesta, delovne operacije itd.

Gospodarske organizacije so analizirale vsa delovna mesta, v nekaterih primerih pa dela in jih razdelile v posamezne skupine oziroma težavnostne stopnje. Na ta način so prišli do tega, v koliki meri delo na določenem delovnem mestu fizično in psihično obremenjuje delavca in kolikšen pomen ima določeno delo za proizvodnjo kot celoto. Tako so grupirali vsa delovna mesta v podjetjih v določena števila skupin delovnih mest po težavnostnih stopnjah in po imensko naštel, katera delovna mesta oziroma dela sodijo v posamezne težavnostne stopnje. O takih predlogih, ki so jih izdelale strokovne komisije, so razpravljali potem vsi delavci in končno odločali delavski sveti. Potem so konkretne tarife izračunali tako, da so določili dinarsko vrednost točke na osnovi

svojega sistema delitve sredstev za osebne dohodke.

V določenem številu podjetij pa zaradi pestrega asortimenta izdelkov, ki gre skozi roke delavcev na posameznih delovnih mestih, niso mogli kategorizirati delovnih mest, ampak so v celoti kategorizirali kar delovne operacije, ki jih morajo opraviti v posameznih fazah proizvodnje. Posamezne delovne operacije so grupirali v sorodne težavnostne stopnje in za vsako tako skupino del so določili skupno obračunsko tarifo.

V prejšnjih letih so v mnogih podjetjih opažali, da delavci z daljšim stažem zaposlitve delajo na manj zahtevnih delovnih mestih. Ko so objavili osnutke nove kategorizacije delovnih mest, so se začeli delavci potegovati za zahtevnejša delovna mesta in za zahtevnejše delo. Poleg tega so opazili, da občutno pada odstotek neopravičenih izostankov, ker si delavci prizadevajo, da bi dobili čim zahtevnejša dela, ki so postavljena čimviše v tarifi. Takih del pa delavci niso voljni prepuščati izostankarjem.

Druga osnova, na kateri grade delovni kolektivi svoje sisteme nagrajevanja po učinku, pa je, da zaslužek delavcev ne merijo s časom, ki so ga prebili le-ti na delu, temveč po količini in po drugih ekonomskih merilih za merjenje napravljenih izdelkov, opravljenih delovnih operacij, uslug opravi ipd.

V nekaterih podjetjih imajo v tarifnih pravilnikih določila, po katerih se poveča ali zmanjša zaslužek, ki bi ga moral dobiti posamezni delavec na osnovi obračunskega akorda, za toliko odstotkov, za kolikor je delavec izpolnil normativ kvalitete, ki je določen za vsak posamezni proizvod. Ta korekcijski normativ so kolektivi uvedli zato, da bi delavci gledali ne le na količino izdelkov, ampak tudi na kvaliteto, ker mestoma ugotavljajo, da imajo daleč večje rezerve v tem, če izboljšajo kvaliteto izdelkov, kot če zvišajo učinek brez ozira na kvaliteto.

Na podoben način povezujejo v posameznih podjetjih zaslužke delavcev še z najrazličnejšimi drugimi pokazatelji. Uvedli so normative, s katerimi določajo količino dopustnih izostankov z dela, količino ur, ki jih mora delavec obvezno opraviti po učinku, normative o dovoljenem izmečku, o količini dopustne porabe orodja oziroma normative o tem, koliko izdelkov mora delavec napraviti z določenim

orodjem, normative o porabi utenzilij, normative o čakalnih in zastojnih strojnih urah itd. Neposredni gospodarski učinki ki sledijo uvedbi naštetih normativov, so zelo obsejni: število izostankov pada, raste število ur, opravljenih na delu po učinku, poraba utenzilij in orodij se mestoma občutno niža itd.

Zanimivo je pogledati, s kakšnimi merili merijo enoto proizvod v posameznih podjetjih. Tam, kjer imajo sorazmerno majhno število različnih artiklov in dokaj utemeljeno proizvodnjo glede na strukturo artiklov, so se odločili za količinski pokazatelj. Izračunali so, koliko sredstev za osebne dohodke vsebuje določena merska enota njihovih posameznih proizvodov (kg, m l, itd.).

V nekaterih drugih podjetjih pa ugotavljajo maso sredstev za osebne dohodke v enoti proizvoda po vrednostnih pokazateljih. Recimo: v vsakem milijonu dinarjev je za prodane proizvode določen odstotek za osebne dohodke.

Največ podjetij, v katerih so uvedli obračun osebnih dohodkov iz enote proizvoda, pa meri enoto proizvoda po vloženi urah, ki so potrebne za proizvodnjo enote proizvoda in po ceni za porabljeno uro. V podjetjih, v katerih izdelujejo veliko število različnih artiklov, so si seveda morali izbrati določene reprezentativne artikole, ki so glede na količino in strukturo porabljenega dela enaki z določeno skupino izdelkov. Na ta način so dobili posamezne skupine artiklov, za katere imajo izračunano enako količino ur in enako ceno na uro.

Tudi glede načina obračunavanja zaslužkov iz enote proizvoda uporabljajo podjetja različne načine. V nekaterih podjetjih so vsa tekoča izplačila dejansko le akontacija na zaslužek. Ob mesečnem obračunu ugotovijo razliko med maso osebnih dohodkov, izplačanih po osebnih merilih, in med doseženimi sredstvi po enoti proizvoda. Z dobljenim količnikom, pa naj bo pozitiven ali negativen, pomnože tarife vseh zaposlenih. To se pravi, da so osebni zaslužki direktno obračunani iz enote proizvoda. V drugih podjetjih ravna drugače. Tam so iz planirane mase osebnih dohodkov izdvojili določen % sredstev, ki jih izračunajo pogojno, če dosežejo plan proizvodnje in prodaje. V takih primerih je nagrajevanje po enoti proizvoda bolj elementarni neposredni kolektivni akord. V dobljenem številu podjetij pa je nagrajevanje po enoti proizvoda le urejeno in stimulatивно izplačevanje presežka osebnih dohodkov, ki je ustvarjen iznad tekočih izplačil. V takih primerih pa so si kolektivi tudi izdelali določene osnove, po katerih to razliko dele.

Prizadevanje organov delavskega samoupravljanja in političnih organizacij, ki so šli za tem, da preidemo na nagrajevanje delavcev po učinku, so tako po obsegu kot po kvaliteti na najširši fronti rodile bogate sadove. Sprožili smo proces, ki je izredno pomemben ne le z ekonomskih vidikov temveč tudi s stališča krepitve družbeno-ekonomske vloge delavcev in njihove aktivne dejavnosti v gospodarstvu.

Rudi Ahačič

VARNOST PRI DELU

Ta ali oni se morda sprašuje, zakaj se sploh ukvarjamo s preprečevanjem nesreč pri delu, saj je to vendar nezogibno, saj je to pač usoda in nesreča se mora zgoditi. Tako mišljenje pa je popolnoma zgrešeno. Nesreče pri delu niso neogibne, temveč so le posledica človeških napak in pomanjkljivosti in delovnem okolju. Iz tega sledi, da se jih da preprečiti, seveda pa moramo poznati njihove izvore in vzroke. Prav zaradi tega bi bilo zelo nesmiselno prepuščati vsa dogajanja sama sebi, češ naj se zgodi, »kar je namenjeno«. Nesreče namreč povzročajo ljudem veliko trpljenja in škode, poleg tega pa tudi ogromno gospodarsko izgubo skupnosti.

Kako se je pravzaprav začelo gibanje za varstvo ljudi pri delu? Pogoje za borbo proti nesrečam je ustvarila prva industrijska revolucija. Nečloveški delovni pogoji predvsem v tekstilnih tovarnah so povzročili intervencijo države z zakoni in na ta način se je začelo prvo gibanje za varstvo ljudi. Nekoliko kasneje pa je bila z ustanovitvijo državne inšpekcije uvedena še učinkovita kontrola nad izvajanjem teh zakonov.

V začetku uvajanja službe varnosti pri delu v tovarne je kontrola in zakonodajna dejavnost države zavarovala delovne ljudi pred najbolj kričečimi nevarnostmi za zdravje in življenje. Tekom razvoja industrije so zavodi za nezgodna zavarovanja dopolnili to akcijo še z ustanovitvijo lastne varnostne službe in pa z različnimi preventivnimi ukrepi. Naposled, ko je varnostna služba že imela precejšnjo podporo od države, so gospodarske organizacije tudi že same začele z organizirano borbo proti nesrečam v svojih podjetjih. Nastali so novi poklici kot na primer: varnostni tehniki in inženirji, zdravniki - specialisti za medicino dela, industrijski psihologi, socialni delavci itd., ki so v skupnih prizadevanjih dosegli že zelo velike uspehe.

V mednarodnem merilu usmerja in pospešuje varstvo pri delu že blizu 40 let Mednarodni urad za delo, to pa na ta način, da izdaja razne strokovne publikacije in varnostne pravilnike ter z zakoni ureja osnovne probleme varstva pri delu potom mednarodnih pogodb. Da pa je varnost pri delu v zadnjih nekaj desetletjih tako ogromno napredovala, se moramo zahvaliti res uspešni dejavnosti organov, ki se že vseskozi bojijo, da bi končno le enkrat dosegli tisto, kar je njihov namen. Z odpravo najbolj očitnih nevarnosti, kakršne so se v začetku pojavile, pa postaja borba vse težja in bolj zapletena, to pa predvsem zaradi bliskovitega razvoja tehnike; vendar pa ni nobenega dvoma, da tudi v tem boju ne bi bila v bodoče zmagovita ter se tako še bolj približala končnemu cilju: odstraniti nesreče vse do tam, kolikor je to sploh v človeški moči.

V naši državi se je gibanje za varnost ljudi pred nesrečami pri delu v pravem pomenu besede začelo šele po drugi svetovni vojni. Nekdanji lastniki tovarn - kapitalisti — so se za varnost ljudi pri delu brigali le toliko, kolikor jim je to narekovala njihova računica. Zaradi ogromnega števila nesreč so namreč imeli ogromne izdatke za bolniško blagajno. Z vsako poškodbo, ki se je zgodila pri delu, so imeli zastoje ter v zvezi

s tem gospodarsko škodo. Pohlep po dobičku pa jih je vse bolj in bolj opominal in jim narekoval, da bi se z malenkostnim investiranjem sredstev v zaščitne naprave ter za izboljšanje delovnih pogojev takšno stanje precej izboljšalo, zato so krenili po tej poti. Kaj kmalu se je število nezgod zmanjšalo, s tem vzporedno pa se je investitorjem povečal dobiček. Takšno gledanje na celotno stvar pa bi bilo v naši socialistični družbi povsem napačno. Delamo za sebe, s tem pa ustvarjamo sami sebi dobiček. Človek je »najpreciznejši stroj«, zato ga je treba z vso natančnostjo negovati ter mu nuditi vse, kar potrebuje za res varno in zdravo delo.

Pa pogledimo še, kaj je pravzaprav nesreča pri delu in kako se pripeti? Če hočemo točno definirati nesrečo, potem bi to bilo nekaj takšnega: nesreča pri delu je nepredviden ali nekontroliran dogodek, ki se vmeša v redni potek neke gospodarske dejavnosti. Vsaka nesreča, pa naj si bo to pri delu, ali kje drugje, ima svoje vzroke in če njih poznamo, se lahko podobni nesreči v bodoče izognemo, seveda s tem, da izvedemo za vnaprej primerne preventivne ukrepe. V sami praksi se namreč pojavlja to, da ljudje zamenjujejo pojme »nesreča« in »poškodba«, oz. celo to, da uporabljajo samo en izraz za oba primera. Na vsak način imata ta dva pojma neko tesno zvezo, ki se jih ne da ločiti, in sicer: Nesreča se lahko zgodi, s tem pa ni še rečeno, da je povzročila poškodbo, torej ima vsaka nesreča potencialno možnost, da povzroči poškodbo, kar pa je odvisno od okolja in pa od ljudi, ki se kretajo v tem okolju. Poškodba je torej samo morebitna posledica nesreče. Če se povrtno sedaj zopet na to, kaj je preventiva, potem lahko ugotovimo, da je za uspešno preventivno dejavnost važna vsaka nesreča, tudi tista, ki ni povzročila nobene poškodbe. Vzroki in izvori so lahko v obeh primerih enaki. Da pa se bo preventivna služba lahko usmerila res na tista mesta, kjer je to nujno, je za njo potrebna izčrpna analiza nesreč, ki pa mora sloneti na resničnih statističnih podatkih, ki pa so odvisni od načina prijavljanja. Statistika pa ni zadostna, če zajema samo nesreče, pač pa mora vsebovati tudi vse poklicne bolezni.

Pred 40 leti so nekateri znanstveniki postavili teorijo, da so nekateri ljudje po svoji fiziološki in psihološki konstituciji izredno dovzetni za nesreče, ter da bi bilo 75 % nesreč manj, če bi te ljudi mogli izločiti iz nevarnih delovnih mest. Res je, da se manjše število ljudi zelo pogosto ponesreči, vendar to niso vedno isti ljudje, temveč se stalno menjajo. Predspozicija za nesreče je psihološko-socialen faktor, zato se posameznika ne sme gledati ločeno od njegovega družinskega in poklicnega okolja. Vsak človek je lahko začasno zelo nagnjen k nesrečam, če ga tarejo duševne in socialno-ekonomske skrbi, da se zaradi tega ne more prilagoditi pogojem dela in okolja. Prav zaradi tega pa je v mnogih primerih težko ugotoviti pravi vzrok neke poškodbe, kajti pri nekaterih ljudeh se te duševne napake in socialno-ekonomske skrbi ne pokažejo navzven, zato je težko postaviti pravo diagnozo. Vsako nesrečo je treba takoj

raziskati ter po možnosti dobiti čim vernejšo sliko o njenih vzrokih. Na temelju ugotovljenih podatkov je treba izvršiti analizo in sicer iz različnih vidikov, vendar ne iz vseh hkrati, temveč po posameznih variantah. Iz tako obdelanih podatkov nam je potem možno usmeriti preventivno dejavnost na tiste vire nezgod, kjer nam analiza pokaže največjo potrebo po njej. Če ne sledi raziskovanju in analizi nesreč takoj ustrezni ukrepi, bo ostal ves trud brezploden. Glavni napad je treba najprej usmeriti na največje hibe in sicer na faktor delovnega okolja, to pomeni na higiensko-tehnične pomanjkljivosti delovnih mest in prostorov.

Težje je odpraviti človeške slabosti. Z zdravniškimi pregledi in pa s psihološkim testiranjem že zaposlenih, predvsem pa novo sprejetih delavcev in delavk je treba izločiti oz. se izogniti takih delovnih mest, ki ne ustrezajo njihovim zmognostim, kjer bi se na takih mestih pač hitreje ali pa večkrat ponesrečili, morda pa v nesrečo spravili celo sodelavce. S preprečevanjem in izobrazbo tako strokovno kot varstveno, bomo uspobili delavce za uspešno in varno delo. Eden od osebnih faktorjev za zmanjšanje števila nezgod je tudi ta, da skušamo urediti osebne odnose delavcev doma kakor tudi v podjetju.

Na zboljšanje človeških slabosti bomo torej največ vplivali z intenzivno varnostno vzgojo; disciplinski ukrepi so potrebni le kot skrajno sredstvo.

Pa pogledimo še to, kakšen gospodarski pomen ima varnost pri delu. Prav gotovo se borba proti nesrečam izplača tudi iz tega vidika. Nesreče povzročajo zmanjšanje osebnih dohodkov ponesrečenec, veliko škodo podjetju in socialnemu zavarovanju ter občutno izgubo narodnega dohodka. Podjetja lahko izračunajo škodo, katero jim povzročajo nesreče. Dejanske izdatke ni težko izračunati, težje pa je ugotoviti škodo zaradi prenehanja dela sodelavcev ponesrečenca ter mojstra v zvezi z nesrečo, kakor tudi eventualne okvare materiala ali opreme. Stroške zaradi nesreč pa delimo v direktno in indirektno. Med prve spadajo dejanski izdatki podjetja, to so: nadomestilo plače za prvih 7 dni bolezni, prispevek socialnemu zavarovanju, izdatki varnostnega oddelka, obratne ambulanste in tako dalje ter stroški socialnega zavarovanja za zdravljenje, zdravila, nadomestila plače nad 7 dni (če je zdravljenje trajalo več kot 7 dni), eventualno tudi invalidnine itd. Med indirektno stroške pa štejemo izpad proizvodnje za čas, ko delavci niso delali, ker so pač razpravljali o nesreči, nadalje slabša kvaliteta dela tistih, ki so nadomestili ponesrečenca itd. Zaradi dejanske izgubljenih delovnih dni gospodarska organizacija ne more ustvariti predvidenega narodnega dohodka. Če pa je nesreča takšne oblike, da povzroči trajno invalidnost ali celo smrt, potem pomeni to tudi izgubo narodnega dogodka v bodoče. Naše gospodarske organizacije se še premalo, ali pa sploh ne zavedajo indirektnih stroškov, ker se ne poglobljajo v probleme preprečevanja nesreč pri delu.

Do leta 1957 je bila skrb za varnost pri delu še več ali manj na prostovoljni bazi in je bila za-

to stopnja varnosti v posameznih podjetjih v glavnem odvisna od zainteresiranosti uprave. Novi Zakon o delovnih razmerjih pa je v tem pogledu napravil preokret, saj v posebnem poglavju obravnava higiensko-tehnično varstvo pri delu. Z njim je varnostna služba dobila močno orožje v borbi za zmanjšanje nesreč. Med drugim daje omenjeni zakon delavcem tudi pravico, da odklonijo delo na delovnem mestu, če smatrajo, da jim pri tem grozi očitna življenjska nevarnost. Delavec ima v takem primeru, če je upravičeno odklonil delo, pravico do plače, dokler se ne izvedejo higienski in tehnični varnostni ukrepi. Varnostna služba bo torej dosegla svoj namen šele tedaj, ko bo vsak delavec od prvega do zadnjega sodeloval pri odkrivanju nepravilnosti.

Začeti pa je treba na vrhu, pri vodstvu podjetja, ker le tedaj bodo aktivno sodelovali tudi kadri in delavci.

Važno vlogo pri preprečevanju nesreč igra nedvomno tudi komisija za HTZ, seveda pa je važno to, da so v njenem sestavu takšni ljudje, ki imajo voljo in sposobnost za preventivno delo.

Naloge komisije za HTZ naj bi v glavnem bile naslednje:

- skrb za izpolnjevanje zakonitih varnostnih predpisov,
- inšpekcijski pregledi podjetja zaradi ugotovitve pomanjkljivosti in odstranitve nevarnosti,
- propaganda za varno delo in varnostna vzgoja zaposlenih,
- raziskovanje in analiza nesreč (vsaj za resnejše primere) ter ukrepanje za zboljšanje varnosti,
- signaliziranje vseh nevarnosti varnostnemu tehniku (v manjših podjetjih, ko le-tega nimajo, direktno upravi),
- poročanje delavskemu svetu o svojem delu.

Sestanki komisije za HTZ naj se vrše po potrebi in to med delovnim časom s konkretnim dnevnim redom in s sproščeno diskusijo. — Zaključke, ki jih komisija sprejme na svojih sejah, je treba sporočiti upravi podjetja.

Kot je bilo že večkrat poudarjeno, manjka ljudem pri delu predvsem varnostna vzgoja. Izkušnje so namreč pokazale, da mojstri lahko najbolj učinkovito vplivajo na zmanjšanje nesreč pri delu. Oni so namreč v najbolj stalnem in neposrednem stiku z delavci, poznajo njihove sposobnosti, značaj, pa tudi njihovo privatno življenje. Mojstri s svojim zgledom in stalnimi opozorili lahko najučinkoviteje vplivajo na varno obnašanje svojih podrejenih. Če bo mojster upošteval načela varnega dela, bodo tudi delavci — včasih celo nehote — začeli posnemati njega, seveda pa je v nasprotnem primeru, če je mojster prvi tisti, ki ne upošteva varnostnih predpisov, nemogoče tudi od njegovih podrejenih zahtevati kaj drugega. Večina mojstrov se na žalost še ne zaveda svoje naloge na področju varstva pri delu, kjer so prepričani, da se od njih zahteva samo skrb za proizvodnjo. V bodoče naj bi bila poleg skrbi za proizvodnjo najodgovornejša naloga mojstrov vzgoja novincev v duhu varnosti. Najuspešnejša je varstvena vzgoja pri samem delu, ki pa seveda zahteva precej napora in potrpežljivosti. Težko je prevzgojiti stare delavce in delavke, ni pa take težave z novinci, zato vsaj z njimi enkrat uberimo pravo pot in uspehi pri preprečevanju nesreč nam prav gotovo ne bodo izostali.

F. S.

Kovači o sebi

Čeprav je Tržiška tovarna kos in srpov v senci drugih večjih podjetij v občini in okraju, se je tudi pri nas, odkar se uveljavljajo nova načela družbe, nekaj zgodilo.

Zadnja leta beleži kolektiv črnih kovačev vse večje gospodarske uspehe ne samo v porastu družbenega produkta, pač pa tudi v kolektivnem gospodarjenju pod geslom »Za družbo — za kolektiv — za delavca.«

Ko človek vstopi v tesne prašne prostore, kjer le ropot in udarci kladiv najdejo vsak kotiček, ne verjame, da je tukaj skoraj dvesto delavcev, ki se zagrizeno borijo za izvršitev družbenih nalog, za svoj vsakdanji zaslužek in da prav ti ljudje dosegaajo vse večje uspehe.

Zadnja leta, posebno pa letos smo znane kvalitetne izdelke izdelali tudi za mnoge druge dežele. Naše izdelke danes poznajo na Poljskem, v Bolgariji, Nemčiji, Švici, Belgiji, Grčiji, v Egiptu, Maroku, Sudanu in v drugih deželah.

Da, samo tako prizadevanje je pognalo korenine uspehov tudi drugod. Doma si urejamo rekonstrukcijo obratov. Kmalu bo urejenih nekaj delavniških prostorov, v katerih se bo naš delavec bolje počutil. Kopalnica, bela in sodobna, bo v kratkem služila namenu. Streljaj od fužine je do Dneva republike zrasla stanovanjska stavba z 20 stanovanji.

Se bi lahko naštevali probleme, kot so nagrajevanje po učinku, strokovno izpopolnjevanje in drugi, katere člani kolektiva rešujejo, kadar odločajo

na raznih sejah in medsebojnih pomenkih. Pred nami so tudi težave kakor zastarelost strojev, pomanjkanje delavskega kadra itd.

Kovači pa znajo biti tudi družabni ljudje. Včasih kar med seboj pomerimo moči starih in mladih v nogometu, kegljanju in drugih športnih panogah. Tem uspehom se bo v kratkem pridružila še izpolnitev plana proizvodnje, realizacija naših proizvodov pa je že presežena.

KOLIKO POKADIMO

Trgovsko podjetje Tobak v Tržiču proda vsak mesec za 2 milijona 651 tisoč dinarjev raznih tobačnih izdelkov, torej na leto za celih 31.812.000 dinarjev. Kar lepa vsota! V teh številkah pa ni vštet promet, ki ga v našem mestu naredi podjetje Tobak iz Kranja, ki proda za približno 35 % toliko kot Tobak Tržič.

Najbolj priljubljena cigareta je Zeta, ki jo prodajo okrog 242.000 kosov mesečno. Sledi Drava z 225.000 in nato Velebit z 185.000 kosov. Morave prodajo 171.000, Ibra 85.000 kosov. Vr-

ste International, Star, Sarajka, Blend, Virginia in druge so manj priljubljene, saj jih prodajo 18 tisoč kosov na mesec. Veliko pa pokadijo Primorke (35.000) in Rekorda (30.000).

Pipa je še vedno zelo priljubljena, saj prodajo blizu 25 kilogramov tobaka za pipo in 1 kg nosljanca. Vsak mesec pokadijo kadilci več kot 700 cigar raznih vrst.

Tržičani zelo veliko pokadijo in se ne bojijo opozoril zdravnikov, češ da kajenje povzroča rakasta obolenja na pljuhih.

VE

proizvaja kakovostne bombažne tkanine vseh vrst v širini 70—200 cm, industrijsko prejo in prejo za domačo obrt

Kolektiv se še nadalje priporoča!

Čestitamo k novemu letu!

Anton Costa:

Spoti NA DANSKO IN ŠVEDSKO

Danska, Finska, Norveška in Švedska — dežele fenoskandijskega področja so me že dolgo mikale s svojimi severnimi značilnostmi. Toda ta davna želja se mi je šele letos delno izpolnila z obiskom Danske in Švedske, kamor je našo majhno jugoslovansko skupino popeljal meseca septembra »Putnik«.

Potovali smo proti cilju z udobnim elektrificiranim vlakom skozi avstrijski alpski deželi Korško in Salzburgsko ter nižinske in rahlo valovite pokrajine in hercinske — varizijske področja (geološka sestava teh tal) Zvezne republike Nemčije: Bavarsko, Hessensko, Hannoversko s Hamburgom, Linneburg in Schleswig — Holstein do kraja Grossen — Brode — Kai ob Vzhodnem ali Baltičkem morju, severno od Lübecka.

V Nemčiji smo si, tja vozač se, ogledali v nočnih urah med kratkim postankom največje nemško pristanišče Hamburg ob spodnjem toku Labe (Elbe), nazaj vozač se, pa v dveh dneh München. To mesto sem že opisal v svojem potovanju na svetovno razstavo, medtem ko naj Hamburgu služijo naslednje vrstice.

Pristanišče je oddaljeno od Severnega morja (Atlantika) še 130 km. Prvotno naselje Hammburg je bilo zgrajeno leta 820. Od 11. do 17. stoletja je bil Hamburg z Lübeckom na čelu močnega zveze nemških trgovskih mest ob Severnem morju — Hanze. Sedaj ima 24.000.000 ton letnega prometa, saj je k njemu usmerjenih 200 stalnih pomorskih poti. S proglasitvijo svobodnega pristanišča in z ugodnimi pogoji plačevanja pristaniških pristojbin tekmuje danes ne samo s sosednimi pristanišči, ampak celo s Trstom in Reko, katerima odvzema Srednjo Evropo. Razvita je tudi industrija — železarska, strojna, ladjedelniška, kemična, živilska. Prav tako so tu številne ustanove — univerza, kulturnoumetniški in tropski inštitut, botanični in znani Hagenbeckov živalski vrt, ki zavzema prvo mesto v Evropi. Tu ne manjka gostinskih, niti zabavnih lokalov, ki kažejo pravo mednarodno pristaniško lice. Toda človeško dostojanstvo močno žali znana prostitucija in človek ne more razumeti, da se celo v tako visoki kulturni in ponosni državi v izložbah ponujajo in prodajajo ženske.

Ogledali smo si rotovž — Mestno hišo, pristanišče St. Pauli — Landungsbrücken s predorom pod Labo — Elbtunnel (21 m pod gladino, 450 m dolg, z dvema predoroma, širokima po 6 m) in pestro nočno življenje.

V kraju Grossenbrode — Kai so naš vlak razstavili v dva dela in ju zavozili v trajekt (ladja za prevoz vlakov), ki nas je po dobrih treh urah prepeljala čez Baltik (dansko Östersøen) do kraja Gedser na danskem otoku Falster. Prevoze opravljajo tu sporazumno Nemške zvezne železnice s trajektoma »Deutschland« in »Theodor Heuss« in Danska državna železnica s trajektoma »Kong Frederik IX.« in »Danmark« skozi vse leto; in sicer poleti 7-krat, pozimi 4-krat dnevno v obe smeri. Poleg vlakov prevažajo tudi avtomobile in potnike. Ladje so moderne. Na njih se lahko sprehajate ali greste v restavracijske prostore, bifeje, oziroma salone. Na njih obratuje brivnica, menjalnica denarja in prodajalna lepoticja in spominčkov. Samo morje pa ni tako lepo kot naše. Nima tiste lepe modrine, niti sinjine; je sivkasto zeleno. Morje je tudi skoraj neslano. Prav tako se obale niti zdale ne morejo meriti z našo obalo. Imel sem občutek, da so to nižinske jezerske obale.

Danska — Danmark je po svoji zemljepisni legi zvezni člen med Srednjo Evropo in Južno Švedsko po polotoku Jylland, kot najsevernejšim podaljškom Sred-

nje Evrope, in otrokih Fyn, Lolland, Falster, Men in Sjaelland. Te otoke ločijo med seboj morske ožine Mali Belt — Lille Bælt (najožji 700 m), Veliki Belt — Store Bælt (širok 20 do 70 kilometrov) in Sund — Øresund (najožji 4 km). Najožjo širino Malega Belta so pred leti premagali s sodobno tehniko in zgradili čez njo most, medtem ko ostali ožini še vedno zavirata promet in je ta mogoč le s trajekti. Toda slišal sem že glasove, ki govore, da mislijo premagati tudi najožji del Sunda. Tudi otok Falster, na katerem leži že omenjeni Gedser, je povezan z največjim danskim otokom Sjaelland po enem izmed najdaljših mostov v Evropi z dolžino 3200 m in višino 135 m nad Baltikom. Čez tega nas je peljala železnica proti Københavnu. Med Dansko in Skandinavskim polotokom pa sta tudi znani ožini Skagerak in Kattegat, ki vodita iz Severnega morja v Baltik skozi Veliki Belt in Sund. Toda glavni ladijski promet poteka skozi Veliki Belt, ker Sund zaradi pragov na morskem dnu dovoljuje prehod le ladjam, ki segajo 8 metrov v globino. In v tem področju je bil položaj Danske zlasti pomemben, ko še ni bilo Kielskega kanala (dolga 98 kilometrov, širok 102 m, globok 11,3 metrov) med Baltikom in Severnim morjem, med Kielom ob Baltiku in izlivom Labe v Severno morje.

(Nadaljevanje sledi)

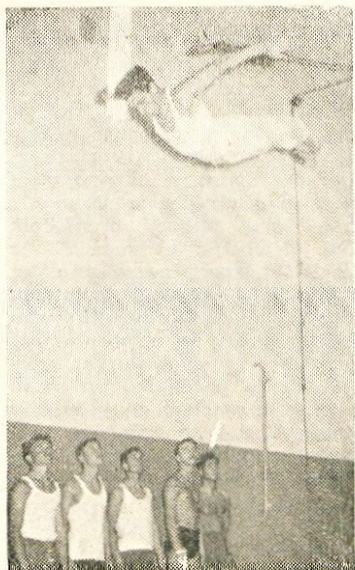
Obisk pri TVD »Partizan« v Križah

Prizadevnost v zatišju

Po dveletnem marljivem Jelu med najboljšimi v Sloveniji

Pravzaprav je bil moj nedavni obisk pri marljivih telesno-vzgojnih delavcih v Križah zgolj le slučajen, saj sem prišel v prijazno vas pod Kriško goro z drugim, povsem kontrastnim namenom. Toda ob prihodu me je prevzela misel, da bi bilo tudi koristno, če bi posvetili del naših številnih sestavkov in zamislili ob tehtnem preudarku vseh mogočih dejstev tudi marljivim in prizadevnim članom TVD »Partizan«, ki so po dveletnem neumornem delu dosegli v svoji pestri ter zanimivi vsestranski dejavnosti visoko kvaliteto ravnen in v veliki, izraziti meri izpolnili svoje poslanstvo — razširiti vrste v društvu in nuditi mladini v pravem pomenu besede zdravo razvedrilo. Že uvodoma velja pripomniti, da ni težko poiskati v vasi duhovnega vodjo društva, načelnika Kristjana Koklja, sicer slušatelja Višje upravne šole, človeka z neizmerno ljubeznijo do telesno-vzgojne dejavnosti, svetovalca in izredno priljubljeno osebnost, ki je ob vsakem času pripravljen s tehtnimi nasveti pomagati vsem vaščanom, seveda v kolikor je pomoč potrebna. Ne bi želeli na našem mestu posvetiti posebno pozornost ravno Kristjanu Koklju, vzlic njegovi marljivosti, kajti »Kristlj«, kakor ga poznajo vsi njegovi tovariši v Križah in drugod se mi je zdel ob mojem obisku preveč skromen, tako da ni potreben poseben komentar, zakaj nisem želel ravno njemu pripraviti posebno mesto v naši reportaži. Vzlic moji nameri, pa predstavlja ravno Kristlj v svoji osebnosti posebnost z ozirom na njegovo dolgoletno prizadevano delo na področju telesne kulture v Križah.

Prvi zametki športnega udejstvovanja in izrednega zanimanja za telesno-vzgojno dejavnost so bili vidni že pred vojno, vendar je žal štiriletna vihra preprečila vsako načrtno delo, zlasti v krajih okrog Tržiča, kjer so se zavedni sinovi, žene, mladeniči, matere in dekleta že po prvih okupatorjevih nasilstvih in grozodejstvih vključili v vrste NOB in z lastnimi, s krvjo plačanimi življenji postavili sebi in domovini nepozaben spomenik izredne ljubezni do domače zemlje. Tudi v Križah so številni mladeniči sledili mnogim vzorom ter z aktivnim sodelovanjem omogočili sebi in svojim rodovom mirno in prijetno življenje. Prva leta po vojni je bila dejavnost ljudi osredotočena pri obnovitvi požgane vasi Gozd, gradnji Zadržnega doma in ostalih pomembnih objektov. Šele 1. 1957 je med ljubitelji telesne kulture vzklila zamisel o ustanovitvi TVD »Partizan«, kajti mladina je bila prepuščena sama sebi in ni imela možnosti zdravega udejstvovanja in izživljanja. O poteku kasnejše uresničitve zamisli vaščanov na omenjenem mestu ne kaže podrobneje razpravljati, saj je dovolj močno in prepričljivo dejstvo posebnega

zanimanja že navdušen mladostni pozdrav številnih ljubiteljev telesne vzgoje, ki se jim je jeseni 1957 uresničila dolgoletna

želja. Društvo je bilo sicer ustanovljeno, vendar so se ravno z njegovim pojavom vzporedno približale upravnemu odboru nove težave — oprema dvorane, nabava rekvizitov, orodja in mnogih malenkostnih stvari. Vendar so marljive mravlje v Križah ob znatni podpori merodajnih forumov odstranili tudi omenjeni problem, ter se ob letošnjem »Mladinskem športnem tednu« in otvoritvi moderno opremljene dvorane uvrstili v širši izbor najboljših slovenskih telesnovzgojnih društev v želji pridobitve najvišje lovorike — nagrade »Dela«. Če pomislimo, da se sistematična in načrtna dejavnost razvoja telesne kulture odvija v Križah šele dve leti, tedaj lahko vsem v znak pohvale stisnemo le roko in jim zaželimo, pač le tisto, kar si želijo vsi — pritegnitev mladine v njihove vrste in jim v izraziti meri nuditi v njenem prostem času vsaj del razvedrila in sproščenosti po šoli ter domačem učenju.

Krepki zamahi dela

Poleg Kristjana Koklja predstavlja glavno moč v TVD »Partizan« v Križah tudi mlada, simpatična tajnica Anica Grašič, s katero sva povezala najin razgovor v prijeten pomenek o delu, načrtih in prizadevanjih društva. Zdelo se mi je, da Anica v prvem trenutku ni povsem razumela moje prošnje, vendar je trenutek kasneje ob posredovanju kolegice s prijaznim nasmeškom ustregla moji želji.

»V letošnjem letu smo po običnem zboru v prvi polovici februarja sestavili temeljit načrt dela, ki je istočasno sovpadal z jubilejnim letom dela ZK in Veznim zletom v Beogradu. Mimo tega smo na zboru sklenili, da ob podpori ObLO Tržič in šole v Križah uredimo ter opremimo dvorano, ki bo v bodoče služila prvenstveno telesnovzgojnemu namenu in bo hkrati predstavljala zbirališče mladih ljudi v našem okolišju. Pripomniti moram uspešno sodelovanje z množičnimi in društvenimi organizacijami, posebno še z Garnizijo JLA, Planinskim društvom in Osnovno šolo, ki nam v primeru potrebe nudijo vso ustrezno pomoč. V okviru prireditve ob Dnevu republike smo izročili svojemu namenu tudi primerno garderobo, ki ustreza vsem predpisom.«

»Nedvomno bi bil zanimiv tudi statističen prikaz članstva v vašem društvu?

»V društvu je trenutno več njenih 247 članov, med katerimi prevladujejo po socialnem sestavu delavci, nameščenci in študenti. Ugotovitev, da je najvišji odstotek članov po starostnem obeležju v letih nad 15 prikazuje povsem jasno podobo, da društvo sloni na mladih močeh, ter je mladina zagotovilo na-

daljnje uspešne poti našega društva.«

»Kaj menite o kvaliteti letošnjih prireditvev?»

»Letošnji nastop ob Dnevu mladosti, ki je bil obenem združen z dostojno proslavo rojstnega dneva maršala Tita je bil po kvaliteti izreden, kar nazorno dokazuje tudi obisk telovadne vrste iz Ljubljane, ki se je predstavila z vrhunskimi storitvami. Znaten napredek v razvoju je bil na nastopu viden tudi med našimi člani, saj je na prireditvi nastopilo preko 200 pripadnikov TVD »Partizan« v Križah.

»Morda za zaključek še vprašanje o nadaljnjem delu v društvenem okviru?»

»Program naših nadaljnjih načrtov je vsekakor izredno bogat in končno tudi vsestranski. V novembru je bila uvodoma na sporedu uspešna akademija, ki postaja že tradicionalna, nadalje pripravljamo izvedbo igre »Njeno življenje«, šahisti predvidevajo vrsto turnirjev in srečani. Nekako tak bi bil le letošnji program, medtem ko bodo prihodnje leto razen številnih nastopov članov društva lahko ljubitelji telesnovzgojne dejavnosti sledili tudi mnogim prireditvam, ki bodo poletni.«

Zdi se mi, da sem v svojem sestavku opredelil misli le zgolj na dejstva. Toda v nasprotnem primeru čutim v sebi prijetno, domače vzdušje, ki me je ob mojem obisku v Križah spremljalo na vsakem koraku. Zato tudi ni čudno, da sem že v naslovu pravilno nakazal mojo pripoved, saj se mi je zdelo, kakor da so neutrudljivi člani Partizana skriti ob svojem bogatem delu in sicer prijetnem zatišju. Mogoče me je ravno iz omenjenega dejstva napotila pot k glavnim akterjem, kjer si

Čestitka

Poročila sta se Perko Ančka, prešivalka iz Tržiča in Milan Zupanc, iz Ljubljane — Brestanica.

Cestitajo prijatelji

Gostilna GAŠPERIN

želi vsem gostom
srečno novo leto!

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili našega ljubega moža, očeta in brata

PETRA ZUPANA

na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetje in vence na njegov prezgodnji grob in ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami ob tej bridki uri, se prav toplo zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni za mnogoletno požrtvovalno zdravljenje in lajšanje bolečin dr. Robiču, dr. Martinčiču in dr. Martinoviču, nadalje duhovščini, pevcem, godbi, sindikalni podružnici BPT in številnim njegovim sodelavcem.

Zalujoča žena Ivana, hčerka Janka, sin Peter, sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega ljubega moža, očeta, starega ata in tasta

FRANCA KODRA

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znanecem ter darovalcem prelepih vencev in cvetja, za izraze sožalja in sočustvovanja, ki so nam jih izkazali v teh težkih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Stanku Žincu za njegovo dolgotrajno in požrtvovalno zdravniško nego ter vsem sosedom in prijateljem. Obenem se zahvaljujemo duhovščini, pevcem za njihovo uteho in častno spremstvo.

Zalujoča žena Frančiška, hčerka Anica in sin Franci z družinama

ZAHVALA

Ob prerani in bridki izgubi našega ljubega moža in očeta

IVANA FICA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnjo pot, mu darovali vence in sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom, sindikalni podružnici Tovarne lepenke, galskemu društvu za pomoč in duhovščini za spremstvo. Posebna zahvala družini Meglič za nesebično pomoč.

Zalujoča žena Anica, otroci Silva, Ivanka, Marica in Ivanček

človek ob odhodu lahko le zaželi čim hitrejšega snidenja, čeprav prihajaš mednje s povsem drugačnimi mislimi in nameni. Prijetnost v prisrčnem domačem ritmu vzvalovi tudi med ljudmi, ki prihajajo mednje priložnostno, vendar jih prizadevnost lahko le prevzame.

Ivan Virnik

Problemi razvoja kegljaškega športa v Tržiču

V neprijetni zadregi

120 članov KK „Ljubelj“ životari na neprimernem kegljišču

Letošnji vidni uspehi marljivih članov KK »Ljubelj« so bili pravzaprav edinstveni pravilni povod za realno presojo stanja in nadaljnega razvoja kegljaškega športa v kraju z bogato telesno-vzgojno dejavnostjo. Morda je bila ravno nepričakovana uvrstitev prvega moštva kluba na prvenstvo Slovenije strelca v jedro zavlačevanj, obljub in prijetnih, toda na nasprotni strani nekorektnih potez nekaterih, ki smatrajo s povsem napačnim mišljenjem kegljaški šport, kot nesestavni del naše telesne kulture oziroma športne dejavnosti v pravilnem smislu besede. Kljub številnim oblikam ob izgradnji sodobnega ob-

jekta, ki bi lahko koristil široki in dejanski množičnosti kegljaškega športa ter hkrati solidnemu dvigu kvalitete ravni, je ostal problem kegljišča in primerne nadaljnje zamisli dela marljivih članov »Ljubelja« sicer med prizadetimi še vedno aktualen, vendar v načrtu izgradnje objektov športnega značaja nekoliko ob strani.

V naše uredništvo smo s tem v zvezi povabili nekatere znane in prizadevne delavce na področju kegljaškega športa, ki so nam v daljšem razgovoru posredovali mnenja, pravzaprav mnenja vseh tistih, ki jim je razvoj in nadaljnja pot kegljanja v Tržiču pri sreči. Ob zaključku raz-

govora bi lahko podali ugotovitve, da so tehtne besede prizadetih izzvenele v apelu in prošnji za najnujnejšo in kar najhitrejšo ter dokončno rešitev perečega problema razvoja kegljaškega športa v izredno močnem industrijskem središču.

● Tone Miheli, predsednik KK »Ljubelj«: »Menim, da je kegljaški šport nezadostno ter nepravilno ocenjen v splošnem razvoju telesne kulture. Povsem logično je, da je nemogoča razvrstitev vseh dosedanjih krožkov in če pomislimo pri vsem tem še 120 članov, vključenih v našem klubu, na sedanjem enosteznem kegljišču, ki mu lahko damo zaradi njegove dotrajano-

sti brez posebnih misli naziv »bunker«. Glede številnih potreb smo prisiljeni vzdrževati kegljišče sami, dosednji dresi so neprimerni za vsak nastop in če pripomnim, da nam je bila dodeljena dotacija v znesku 20.000 dinarjev, tedaj moramo kriti stroške različnih potovanj naših kegljačev in treningov iz klub-ske blagajne.«

● Franc Jakopin, član upravnega odbora in aktivni kegljač: »Glede na izredno močno industrijo v Tržiču je naša dejavnost preveč ob strani, kar je z vseh mogočih vidikov nepravilen postopek, saj moramo upoštevati letošnji največji uspeh našega moštva. Dosedanji prostor, oziroma, če ga moramo z boljšim izrazom imenovati — kegljišče, ustreza le za 20 ljudi, nikakor pa ne za 120, kar je že zaradi tesnega objekta neprimerno iz zdravstvenih razlogov. Če pogledamo, da so n. pr. v Kranju na sporedu številna sindikalna prvenstva, tedaj o omenjenih tekmovanjih v nobenem primeru ne moremo govoriti v Tržiču. Misel o najmočnejšem klubu v pogledu članstva na našem področju že sama narekuje potrebo po izgradnji novega kegljišča.«

● Janko Kalan, član kluba: »Po mojem mnenju je v Tržiču celotna javnost premalo zainteresirana za naše delo, posebno zaradi dejstva, ker se nahajamo in snujemo svoje načrte v »bunkerju«. Gospodarske organizacije in ObLO občutno premalo upoštevajo razvoj kegljaškega športa, ki je praktično onemogočen zaradi enosteznega, neprimernega kegljišča z svojo dolgoletno, preko 50-letno življenjsko dobo. Pripomnim pa naj tudi, da nekateri ne smatrajo kegljanja kot šport, ampak je njihova trditve brez osnove.«

● Alojz Trček, član nadzornega odbora: »Zaradi nemogočih pogojev treninga je mladinska in ženska ekipa na dnu, oziroma sta propadli, kar je medvomno negativna ugotovitev, če upoštevamo, da se v današnjem času ravno vzgoji naraščaja posveča povsod in na vsakem mestu posebna pozornost.«

Morda k izčrpnim mnenjem zainteresiranih ter prizadetih članov KK »Ljubelj« ni potreben ustrezen komentar, kajti besede so dovolj prepričljivo dejstvo, da je pot po sedanjih obrisih nemogoča in hkrati za nadaljnji razvoj kegljaškega športa, ki ga ne kaže v nobenem primeru zanemarjati in preprečevati njegovo sistematizacijo, če samo pomislimo na odlične letošnje uspehe. Kvalitetna raven bo v primeru nadaljevanja sedanjih neustreznih pogojev padla na najnižji nivo, vrste članstva se bodo postopoma zmanjšale in če ob zaključku dodamo še ugotovitev o propadu kegljaške dejavnosti, tedaj je pomoč merodajnih forumov označena kot nujna potreba in najprimernejša pot nadaljnjih prizadevanj v smeri načrtne izvedbe delovnega programa, izboljšanja kvalitete ravni in povečanja števila članstva. Vsi omenjeni argumenti pa bodo uradni šele tedaj, ko bo pomoč prešla iz besed k dejanjem.

Ivan Virnik

Fragmenti skromnih prizadevanj

23-letni orodjar v kranjski »Iskri«, sicer Tržičan Milan Stucin, stalni član slovenske reprezentance v streljanju s težkokalibrske proste izbire in vojaško puško sodi nedvomno med tiste prizadevne športnike v našem mestu, ki jim ravno zaradi njihove posebne privlačne lastnosti — skromnosti pripada v analih telesne kulture posebno mesto. Tudi moja prošnja za krajši razgovor za naš list ob tej priložnosti ni naletela na najboljši odziv, vendar sem mu kasneje ob primernem pojasnilu obrazložil svoj prvotni namen — posredovati oziroma približati bralcem tihega in skromnega športnika, med svojimi strelskimi tovariši izredno priljubljeno osebnost.

△ »Začetki tvojega športnega udejstvovanja?«

»Priatelj me je nekega dne, mislim, da je bilo leta 1953 pripeljal na strelišče, kjer sem preizkusil način streljanja z vojaško puško. Po uspešnem uvodnem startu me je povabil v vrste strelske družine takratni sekretar in trener Janez Perko. Seveda sem njegovo vabilo brez pomislekov sprejel, medtem ko sem ognjeni krst svojega nastopa prestal na »Perovem pokalu« istega leta.

△ »Kateremu uspehu pripisuješ po lastni presoji poseben poudarek?«

»Sodim, da sem dosegel svoj največji dosedanji uspeh leta 1955 na tekmovanju za »Zlato puščico«, kjer sem v izredni konkurenci najboljših slovenskih strelcev zasedel 5. mesto.«

△ »Tvoj vzor na športnem področju?«

»Moja vzora sta vsekakor odlična strelca Franc Planinc in Lojze Mikolič!«

△ »Najprijetnejši trenutki v tvoji dosednji karieri?«

»Osvojitve naslova mojstra strelca na malokalibrski puški in ponovitev uspeha naslednji dan v okviru nastopa z vojaško puško na prvenstvu Slovenije leta 1955.«

△ »Katerega izmed svojih rivalov posebno ceniš?«

»Vsekakor izredno cenim konkurenta mladega Kranjčana Peternela.«

△ »Največji športni dogodek letošnjega leta v Tržiču?«

»V ožjem krogu otvoritev strelske dvorane, v širšem obsegu mednarodne dirke na Ljubelju in prireditve na Zelenici.«

△ »Morda se spominjaš najbolj žalostnega dogodka?«

»V svoji petletni prizadevnosti na strelskem področju še nisem bil nikoli razočaran.«

△ »Kako vskladiš delo s športom?«

»Po urejeni in načrtni izvedbi in pripravi povsem pametno vsklajujem delo s treningi in nastopi.«

△ »Izberi najbolj priljubljeno glasbeno melodijo, knjigo ter filmskega in gledališkega umetnika?«

»Nagrajena popevka na letošnjem festivalu v Opatiji — »Reka brez povratka«, verzija »Do pekla in nazaj«, Janez Cuk in Stane Sever.«

△ »Tvoje osebne želje v novem letu?«

»Želim si ponovno uvrstitev v slovensko reprezentanco z malokalibrsko in vojaško puško in morda, da bi me med nastopi spremljala sreča.«

Tudi mi želimo mlademu in prizadevnemu reprezentantu, da bi na letošnjem prvenstvu Slovenije, ki bo po vsej verjetnosti v Tržiču, dokazal, da je njegovo mesto med elito najboljših slovenskih strelcev povsem upravičeno in po njegovih skromnih besedah zaslužno.

I. V.

Reprezentant Milan Stucin v razgovoru z našim športnim urednikom (Foto Lotrič)

Dopisujte v
Tržiški vestnik